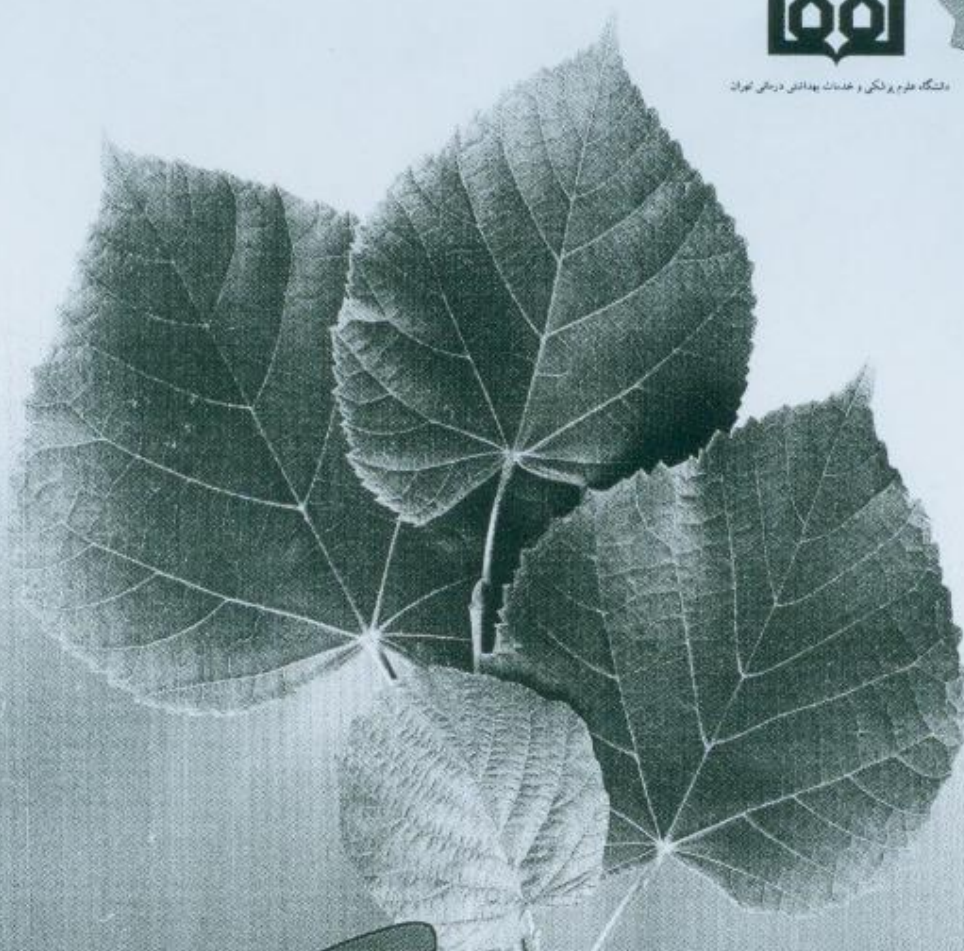

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران

اولین همایش ملی سلامت از دیدگاه

با محوریت سوره کتف

تهران ۱۱ / و ۱۲ اسفندماه ۱۳۸۹

۱۹	بهداشت روانی جنسی در اجتماع از منظر احادیث	مصطفی احمدی فر
۲۰	رابطه نماز با سلامت روان در دانشجویان	مریم شاهنده، عبدالزها جلالی، فاطمه شکر دست
۲۱	تأثیر رنگ سبز بر سلامت انسان	حسن خلیلی، محدثه محسن پور
۲۲	تأثیر توکل بر آموزه های دینی بر اضطراب از دیدگاه قرآنی (سلامت روانی)	ابراهیم پیشیاره، مژگان قریبه، افروز رشیدی
۲۳	بررسی رابطه بین شرکت در مراسم های مذهبی، قرآنی (اعتکاف) با بهداشت و سلامت روانی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی تهران در سال ۸۸-۸۷	شیوا حسینی فولادی
۲۴	تأثیر فکر بر سلامت جسمی و روانی انسان و تحقق آن از طریق ایمان و تعلیم و تربیت	عزت اسلامی زاده

عناوین چکیده مقالات سلامت معنوی

ردیف	عنوان مقاله	اسامی نویسندگان
۱	بررسی رابطه معنویت با سلامت روانی و عملکرد شغلی کارکنان مراکز صنعتی	محمد رضا موران، دکتر محمدرضا خدایی اردکانی، دکتر صیاد یوسفی، ارسلان احمدی
۲	راز و راه سلامت معنوی	عبدالعظیم کریمی
۳	قرآن بطلان تفکر قطعی نگر و درمان افسردگی و اضطراب	سید جلال یونسی
۴	معیارهای ارتباطات در تأمین سلامت معنوی جامعه از دیدگاه قرآن	زهرا خراسانی
۵	دعا در سوره کهف و درمانهای پزشکی	اکرم جهانگیر، فرانک فرزندی
۶	معنا و مفهوم صحت، سلامت، عافیت، سلام و شفا و مصادیقی از آنها در قرآن و ادعیه	یوسف حمیدزاده اربابی
۷	معنویت و سبک رهبری: رابطه معنویت در کار مدیران و تحول آفرین عمل کردن آنان در دانشگاه علوم پزشکی تهران ۱۳۸۹	سودابه وطن خواه، عظیمه قربانیان
۸	علم لدنی در سوره کهف و توهمات عرفان سایه در میان جوانان	اکرم جهانگیر، فرانک فرزندی، دکتر ژبلا صدیقی
۹	بررسی ارتباط بین دینداری و میزان اضطراب در دانشجویان	مرتضی عندلیب کواربوم، مجتبی صالحی حیدرآباد، اصغر پور اسمعیلی، بهروز خسرویان
۱۰	بررسی رابطه معنویت با شادکامی، کیفیت زندگی و بروز اختلالات روانی در دانشجویان	مصطفی بلقان آبادی، رضا سلطانی شال، دکتر محمدسعید عبد خدایی، دکتر حمید رضا آقا محمدیان شعریاف
۱۱	تحقیقی در اعتقادات دینی-قرآنی و سلامت روان در تسکین و درمان نالومات روحی، روانی در افراد مقیم و دانشجویان بورسیه خارج از کشور	دکتر سید امیر بزدان پرست
۱۲	تأثیر آموزش آموزه های مذهبی بر سلامت روان دانش آموزان مدارس شبانه روزی مقطع راهنمایی شهرستان شازند	عابد مجیدی، نادر منصوری، دکتر ابوالقاسم خوش کنش

۱۳	واژه شناسی شب از دیدگاه دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی سمنان	نعمت ستوده اصلی، حجت الاسلام و المسلمین غلام حسین مهدوی نژاد
۱۴	تأثیر معنویت بر رضایتمندی و جهت گیری زندگی در دانشجویان	مصطفی بلقان آبادی، رضا سلطانی شال، دکتر محمدسعید عبد خدایی، دکتر حمید رضا آقا محمدیان شعریاف
۱۵	پیش بینی شادی بر اساس مؤلفه های هوش معنوی	مسعود حسین چاری
۱۶	تبیین مفهوم «سلامت» از دیدگاه قرآن	علی امامی فر
۱۷	نقش صبر و ذکر در درمان روان	هادی زینی ملک آبادی، علی دهقانی
۱۸	بررسی تأثیر روزه داری بر میزان افسردگی و اضطراب پرستاران	علی نوروزی کوشالی، زهرا حاجی امینی، عباس عبادی، نوشین بیات
۱۹	تأثیر فکر بر سلامت جسمی و روانی انسان و تحقق آن از طریق ایمان و تعلیم و تربیت	عزت اسلامی زاده
۲۰	بررسی سلامت معنوی دانشجویان مدارک پزشکی دانشکده مدیریت و اطلاع رسانی پزشکی دانشگاه علوم پزشکی ایران-۱۳۸۹	الهام علی رضایی، نجمه آشوری
۲۱	بررسی میزان تغییرات روحی، روانی کارکنان پرستاری بخش داخلی بیمارستان علی اصغر شیراز در اثر شنیدن صوت قرآن کریم	سید حبیب الله کواری

بررسی ارتباط بین دینداری و میزان اضطراب در دانشجویان

مرتضی عندلیب گواریم^۱، مجتبی صالحی حیدر آباد^۲، اصغر پوراسمعی^۳، بهروز خسرویان^۴

۱. کارشناسی ارشد روانشناسی عمومی / دانشگاه تبریز

۲. کارشناسی ارشد روانشناسی عمومی / دانشگاه تبریز

۳. کارشناسی ارشد روانشناسی عمومی / دانشگاه تبریز

۴. کارشناسی ارشد روانشناسی عمومی / دانشگاه تبریز

چکیده:

مقدمه: اضطراب موضوعی است که امروزه در گروه دانشجویی به عنوان یک عامل مشکل ساز مطرح شده است. بر این اساس هدف پژوهش حاضر بررسی ارتباط بین توکل به خدا با اضطراب صفتی و حالتی در دانشجویان دختر و پسر می باشد. **روش:** بدین منظور از میان دانشجویان دانشگاه تبریز تعداد ۲۸۶ (۱۳۹) پسر و ۱۴۷ (دختر) نفر به شیوه تصادفی انتخاب شدند. ابزار مورد استفاده در این پژوهش مقیاس توکل به خدا غباری بناب و مقیاس اضطراب صفتی و حالتی اسپیلبرگر می باشد. داده ها از طریق آمار توصیفی و ضریب همبستگی پیرسون و همچنین تحلیل رگرسیون همزمان مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند. **یافته ها:** نتایج داده های توصیفی نشان داد که میزان توکل به خدا در نمونه مورد مطالعه بیشتر از میانگین می باشد. همچنین میانگین دختران در این مقیاس بیشتر از پسران می باشد. داده های همبستگی نیز نشانگر ارتباط منفی معنی دار ($p < 0.01$) بین نمرات مقیاس توکل به خدا و مقیاس اضطراب صفتی و حالتی بود. همچنین بین اضطراب صفتی و حالتی نیز همبستگی مثبت معنی دار ($p < 0.01$) به دست آمد. داده های تحلیل رگرسیون نیز نشان داد که توکل به خدا می تواند نمرات اضطراب حالتی و صفتی را به طور معنی داری پیش بینی کند. **نتیجه گیری:** می توان از نتایج به دست آمده استنباط کرد که هر چه میزان توکل به خدا بیشتر باشد اضطراب در افراد کاهش می یابد. و توکل را می توان به عنوان یک عامل کاهش اضطراب به کار برد. همچنین می توان گفت که دانشجویان دختر نسبت به دانشجویان پسر هنگام برخورد با مشکلات بیشتر به خدا توکل می کنند.

کلید واژه: دینداری، اضطراب صفتی، اضطراب حالتی، توکل به خدا.

بررسی رابطه معنویت با شادکامی، کیفیت زندگی و بروز اختلالات روانی در دانشجویان

مصطفی بلقان آبادی^۱، رضا سلطانی شال^۲، محمد سعید عبد خدایی^۳، حمیدرضا آقا محمدیان شعریاف^۴

۱. کارشناسی ارشد مشاوره خانواده / دانشگاه فردوسی مشهد

۲. دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی دانشگاه فردوسی مشهد گروه روانشناسی دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی دانشگاه

فردوسی مشهد

۳. استادیار گروه روانشناسی دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی دانشگاه فردوسی مشهد

۴. استاد گروه روانشناسی دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی دانشگاه فردوسی مشهد

چکیده:

مقدمه: این تحقیق با هدف تعیین رابطه تداوم شرکت در نماز جماعت با شادکامی، کیفیت زندگی و بروز اختلالات روانی در دانشجویان دانشگاه فردوسی مشهد انجام شده است.

روش: پژوهش حاضر از نوع علی مقیاسه ای و جامعه آماری این تحقیق شامل ۶۰ دانشجوی دانشگاه فردوسی مشهد می باشد که ۳۰ نفر از آنها ۶ ماه مداوم در نماز جماعت شرکت می کردند و ۳۰ نفر از آنها در نماز جماعت شرکت نمی کردند. نمونه به صورت تصادفی انتخاب و در مؤلفه

های جنسیت، وضعیت اجتماعی اقتصادی خانواده، میزان تحصیلات، عدم وجود اختلال جسمی و روانی هم‌تا گردیدند و پرسشنامه‌های کیفیت زندگی سازمان جهانی بهداشت (WHOQOL-BREF)، شادکامی آکسفورد و چک لیست اختلالات روانی SCL-90 را تکمیل کردند. داده‌های به دست آمده با استفاده روش های آماری (تو ضریب همبستگی پیرسون مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته ها: مقایسه نتایج بدست آمده بین دانشجویانی که در نماز جماعت شرکت می کردند و دانشجویانی که در نماز جماعت شرکت نمی کردند نشان داد که کیفیت زندگی و شادکامی در دانشجویان شرکت کننده در نماز جماعت به گونه معناداری بیشتر و بروز اختلالات روانی در آنها به گونه معناداری کمتر بوده است.

نتیجه گیری: با توجه به نقش نماز در کیفیت زندگی و شادکامی و کاهش بروز اختلالات روانی به نظر می رسد مسئولین فرهنگی جامعه، به ویژه مسئولین فرهنگی دانشگاه، باید به گسترش این تکلیف الهی توجه ویژه نمایند و برنامه های خاصی در این راستا پیش بینی کنند.

کلید واژه: نماز جماعت، کیفیت زندگی، شادکامی، اختلالات روانی، دانشجوی.

تحقیقی در اعتقادات دینی- قرآنی و سلامت روان در تسکین و درمان تألمات روحی، روانی در افراد مقیم و دانشجویان بورسیه خارج از کشور

دکتر سید امیر یزدان پرست

رشته قازج شناسی پزشکی / عضو هیئت علمی و دانشیار دانشگاه علوم پزشکی تهران

چکیده:

زندگی در دیار غربت (خارج از کشور) آن هم در دوره جوانی و تحصیل و به مدت طولانی و به دور از اقوام و والدین و بروز حالات افسردگی، استرس و ناسازگاری، کمتر مورد توجه و پژوهش قرار گرفته است. در فرهنگ اصیل ایرانی از دیر باز، یکی از راه های مقابله با مشکلات، معضلات و موانع زندگی، باورها و اعتقادات مذهبی و جنگ زدن به ریسمان ائمه معصومین (ع) و ذکر، توسل و توکل بوده است. پژوهش های انجام شده قبلی در جوامع دیگر مؤید این مطلب است که نداشتن اعتقادات مذهبی و مناجات باطنی (مدیتیشن) می تواند به عنوان عامل پیش بینی کننده مشکلات و مسائل روحی، روانی تلقی گردد. عبادت، ذوق جان و شوق روان است. اللهم اذقنا حلاوه عبادتک (

تذکره، از میدان تفکر حاصل می شود. (ولا یتذکر الا من ینیب) فرق میان تفکر و تذکر در آن است که تفکر جستن است و تذکر یافتن است و تذکر سه چیز است: به گوش ترس ندای و عید شنیدن و به چشم رجا با منادی، به وعده دوست نگرستن و به زبان نیازمندی منت را اجابت کردن است. (خواجه عبدالله انصاری) توسل به ولایت از میدان حقیقت حاصل می شود و آنان که اهل این طیفه اند جزء اولیایند. (الا ان اولیا الله لا خوف علیهم ولا هم یحزنون) و اولیا را سه نشانه است: سلامت دل و سخاوت نفس و نصیحت خلق و توکل از میدان بصیرت حاصل می شود. (و علی الله فتوکلوا ان کنتم مومنین). توکل فطره یقین است و عماد ایمان و محل اخلاص و کرامات ائمه معصومین (ع) در اثر تهذیب نفس و اخلاص در عمل حاصل می شود. (انا غیر مهملین لمراعاتکم ولا ناسین لذکرکم).

هدف از پژوهش فوق: بررسی نقش اعتقادات مذهبی در ایجاد پدیده های تسکین و درمان تألمات روحی، روانی در افراد مقیم و دانشجویان بورسیه خارج از کشور است. پژوهش از نوع پژوهش های توصیفی، تحلیلی است. (dis criptive – analytical) و به روش گذشته نگر (retrospective) انجام گرفته است. سه فرضیه پژوهشی در این طرح مطرح شده است از جمله اینکه بین اعتقادات مذهبی و مقابله با استرس و افسردگی رابطه وجود دارد و تأثیر آن در کاهش مشکلات و درمان افسردگی و استرس مشاهده می شود. **نمونه پژوهش** (N=100) از میان دانشجویان بورسیه خارج از کشور و ایرانیان مقیم به طور تصادفی و در شهر های مختلف انگلستان انتخاب شد. ۵۰٪ آزمودنی ها مرد و ۵۰٪ دیگر زن بودند. دامنه سنی بین ۳۰ تا ۴۵ سالگی بوده است.

ابزار پژوهش شامل چک لیست جمع آوری شده در خصوص سنجش اعتقادات مذهبی و نیز پرسشنامه مقابله با افسردگی و استرس (بیلینگر و موس ، ۱۹۸۱) است. روش اجرا از طریق پرسشنامه تهیه شده و پس از کسب موافقت شفاهی داوطلب انجام شده است. جهت روش تجزیه و تحلیل داده ها از ضریب همبستگی پیرسون (رابطه اعتقادات مذهبی و مقابله با استرس) و نیز آزمون t